

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-71(5)/14/JN

Warszawa, 04 listopada 2014 r.

DECYZJA DIH-1/ 77 /2014

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Stokrotka Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie od decyzji Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Kielcach nr 51/2014 z dnia 12 sierpnia 2014 r. (nr akt sprawy: ŻG.8361.116.2014), którą wymierzono ww. przedsiębiorcy, w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 669), karę pieniężną w wysokości 2.000 zł (słownie: dwa tysiące złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanej jednej partii artykułu rolno-spożywczego o nazwie „Wafle suche podplomyki delikatesowe bezcukrowe” a’145 g, oznakowanego datą minimalnej trwałości „22.01.2015” i nr partii „C 112 PL”, w ilości 12 szt., w cenie 3,99 zł/szt. o wartości 47,88 zł, wyprodukowanego przez Kupiec Sp. z o.o., Paprotnia, ul. Kupiecka 17, 62-513 Krzymów,

- 1. uchyla zaskarżoną decyzję w całości oraz**
- 2. wymierza przedsiębiorcy Stokrotka Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych, karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych), z tytułu wprowadzenia do obrotu jednej partii produktu o nazwie „Wafle suche podplomyki delikatesowe bezcukrowe” a’145 g, oznakowanego datą minimalnej trwałości „22.01.2015” i nr partii „C 112 PL”, w ilości 12 szt., w cenie 3,99 zł/szt. o wartości 47,88 zł, wyprodukowanego przez Kupiec Sp. z o.o., Paprotnia, ul. Kupiecka 17, 62-513 Krzymów, nieodpowiadającej jakości handlowej z uwagi na niewłaściwe oznakowanie.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 8-9 maja 2014 r. przez inspektorów reprezentujących Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Kielcach, zwanego dalej „Świętokrzyskim WIIH”, w supermarkecie w Starachowicach przy

ul. Armii Krajowej 3, należącym do przedsiębiorcy Stokrotka Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie, zwanego dalej również „*stroną*”, pobrano do badań laboratoryjnych m.in. próbkę produktu o nazwie „Wafle suche podplomyki delikatesowe bezcukrowe” a’145 g, oznakowanego datą minimalnej trwałości „22.01.2015” i nr partii „C 112 PL”, w ilości 12 szt., w cenie 3,99 zł/szt. o wartości 47,88 zł, wyprodukowanego przez Kupiec Sp. z o.o., Paprotnia, ul. Kupiecka 17, 62-513 Krzymów, zwanego dalej „*waflami*”.

Równocześnie z tej samej partii produktu, pobrano, zabezpieczono i pozostawiono pod nadzorem kontrolowanego dodatkową próbkę, w ilości odpowiadającej ilości pobranej do badań laboratoryjnych (próbki kontrolną).

Powyższe udokumentowano w protokole kontroli z dnia 9 maja 2014 r. (nr akt kontroli: ŻG.8361.116.2014), protokole pobrania próbki produktu nr 090328 z dnia 8 maja 2014 r. oraz protokole pobrania próbki kontrolnej nr 090329 z dnia 8 maja 2014 r. Do akt kontroli dołączono także wydruki zdjęć przedstawiających sposób oznakowania zakwestionowanych wafli.

Próbka przedmiotowych produktów została przekazana do Laboratorium Kontrolno-Analitycznego Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Kielcach, zwanego dalej „*Laboratorium w Kielcach*” w dniu 8 maja 2014 r., w celu przeprowadzenia badań w zakresie cech organoleptycznych i fizykochemicznych – co udokumentowano w protokole przyjęcia próbki nr 89/2014 z dnia 8 maja 2014 r.

Badania przeprowadzone przez Laboratorium w Kielcach w dniach 14-22 maja 2014 r., wykazały, że wafle nie spełniały wymagań jakościowych zadeklarowanych przez producenta w tabeli wartości odżywczej na opakowaniu jednostkowym, z uwagi na wyższą zawartość cukru (tj. było 3,2 % przy niepewności pomiaru $\pm 0,1$ % produktu zamiast zgodnie z deklaracją 0,5 %) – co udokumentowano w sprawozdaniu z badań nr 123 z dnia 28 maja 2014 r.

Pismem z dnia 10 czerwca 2014 r., w drodze wystąpienia pokontrolnego, zapoznano stroną z wynikami przeprowadzonych badań laboratoryjnych zakwestionowanego produktu. Nadto poinformowano ją o przysługującym jej prawie do złożenia wniosku o przebadanie próbki kontrolnej, z którego to prawa strona nie skorzystała.

Mając na uwadze stwierdzone nieprawidłowości, pismem z dnia 7 lipca 2014 r. Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej w Kielcach, zawiadomił przedsiębiorcę Stokrotka Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie, o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji administracyjnej w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. *o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych* (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 669), zwanej dalej „*ustawą o jakości handlowej*”, za wprowadzenie do obrotu jednej partii zafalszowanego artykułu rolno-spożywczego, informując jednocześnie o przysługującym mu, na podstawie art. 10 Kpa, prawie do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów zgromadzonych w sprawie. Ponadto wezwał przedsiębiorcę do złożenia oświadczenia o wysokości obrotów osiągniętych w ostatnim roku rozliczeniowym.

Strona nie skorzystała z przysługujących jej praw a żądane informacje przesłała drogą elektroniczną 15 lipca 2014 r., dołączając kopię deklaracji podatkowej CIT-8.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją nr 51/2014 z dnia 12 sierpnia 2014 r. (nr akt sprawy: ŻG.8361.116.2014), Świętokrzyski WIIH, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej wymierzył przedsiębiorcy Stokrotka Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie, karę pieniężną w wysokości 2.000 zł (słownie: dwa tysiące złotych) za wprowadzenie do obrotu ww. zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego.

Pismem z dnia 27 sierpnia 2014 r. (nadanym dnia 28 sierpnia 2014 r. w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego), strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o umorzenie nałożonej kary uzasadniając to tym, iż producent wafli tworząc opakowanie kierował się warunkami oświadczenia żywieniowego „bez dodatku cukrów” na co wskazuje umieszczona na opakowaniu wafli informacja „zawiera naturalnie występujące cukry”, a więc informacja, która zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności (Dz.U. L 404 z 30.12.2006 s. 9; sprostowanie: Dz. U. L 12 z 18.1.2007, s. 3 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 1924/2006”, jest obowiązkowa dla tego oświadczenia, jeśli cukry występują naturalnie w środku spożywczym. Strona powołuje się również na recepturę produktu, w której brak jest cukrów prostych, dwucukrów jak i innych środków słodzących a obecne w produkcie cukry są cukrami naturalnie występującymi, pochodzącymi z użytych surowców. Strona podkreśliła, że zamiarem producenta nie było celowe wprowadzenie konsumenta w błąd jak również przekazanie nierzetelnej informacji. Poinformowała również, że opakowanie (oznakowanie) przedmiotowych wafli zostanie zweryfikowane i zmienione.

Pismem z dnia 11 września 2014 r., Prezes UOKiK poinformował stronę, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także do wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. L 31 z 01.02.2002 r. s. 1 z późn. zm.) – zwane dalej „rozporządzeniem 178/2002”- stanowi w art. 17 ust. 1, że podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności lub pasz z

wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Jakość handlowa, w myśl art. 3 pkt 5 ww. ustawy, to cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Oznakowanie środków spożywczych, jak wynika z powyższej definicji jakości handlowej, jest jednym z jej elementów. W myśl art. 6 ust. 1 tej samej ustawy, artykuły rolno-spożywcze wprowadzane do obrotu są oznakowane. Zgodnie z ust. 2 ww. przepisu, w związku z art. 46 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914 z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą o bezpieczeństwie żywności” – oznakowanie środka spożywczego nie może wprowadzać konsumenta w błąd, w szczególności co do charakterystyki środka spożywczego, w tym jego nazwy, rodzaju, właściwości, składu, ilości, trwałości, źródła lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji. Powyższe, jak stanowi art. 46 ust. 2 tej samej ustawy, ma zastosowanie również do reklamy i prezentacji środków spożywczych, w tym w szczególności w odniesieniu do ich kształtu, wyglądu lub opakowania, zastosowanych materiałów opakowaniowych, sposobu prezentacji oraz otoczenia, w jakim są prezentowane. Ponadto art. 16 rozporządzenia 178/2002 stanowi, iż bez uszczerbku dla bardziej szczegółowych przepisów prawa żywnościowego, etykietowanie, reklama i prezentacja żywności lub pasz, z uwzględnieniem ich kształtu, wyglądu lub opakowania, używanych opakowań, sposobu ułożenia i miejsca wystawienia oraz informacji udostępnionych na ich temat w jakikolwiek sposób, nie może wprowadzać konsumentów w błąd.

Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia 1924/2006 oświadczenie „nie zawiera cukrów” oznacza, że środek spożywczy nie zawiera cukrów i które może być stosowane tylko wówczas, gdy produkt zawiera nie więcej niż 0,5 g cukrów na 100 g lub 100 ml, zaś oświadczenie „bez dodatku cukrów” oznacza, że do środka spożywczego nie zostały dodane cukry i które może być stosowane tylko wówczas, gdy produkt nie zawiera żadnych dodanych cukrów prostych, dwucukrów ani żadnych innych środków spożywczych zastosowanych ze względu na ich właściwości słodzące, a jeśli cukry występują naturalnie w środku spożywczym, na etykiecie powinna się znaleźć informacja „zawiera naturalnie występujące cukry”.

Artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej, to produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały

wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów, w szczególności jeżeli:

- a) dokonano zabiegów, które zmieniły lub ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd produktu zgodnego z przepisami dotyczącymi jakości handlowej,
- b) w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą,
- c) w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej.

Pojęcie „wprowadzania do obrotu” w rozumieniu art. 3 pkt 4 ww. ustawy oraz art. 3 pkt 8 rozporządzenia 178/2002 oznacza posiadanie żywności lub pasz w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie oraz sprzedaż, dystrybucję i inne formy dysponowania.

Ustawa o jakości handlowej stanowi w art. 40a ust. 1 pkt 3, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł, natomiast w art. 40a ust. 1 pkt 4, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1.000 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia, na mocy art. 40a ust. 5 tej ustawy, stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia 178/2002, kary mające zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

W niniejszej sprawie, wyniki badań laboratoryjnych próbki wafli, pobranych w placówce handlowej należącej do strony, przez inspektorów reprezentujących Świętokrzyskiego WIIH, wykonanych przez Laboratorium w Kielcach, po uwzględnieniu tolerancji przewidzianych w przewodniku Komisji Europejskiej z grudnia 2012 r. zatytułowanym *„Wytyczne dla właściwych organów w sprawie kontroli zgodności z prawodawstwem UE w odniesieniu do: rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenia (WE) nr 1925/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy*

Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004; oraz dyrektywy Rady 90/496/EWG z dnia 2 września 1990 r. w sprawie oznaczania wartości odżywczej środków spożywczych; oraz dyrektywy 2002/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do suplementów żywnościowych; w zakresie określenia limitów tolerancji dla składników odżywczych wymienionych na etykietach”, dały podstawę do stwierdzenia, że przedmiotowe wafle nie spełniały wymagań zadeklarowanych przez producenta w tabeli wartości odżywczej na opakowaniu jednostkowym, z uwagi na wyższą zawartość cukru (tj. było 3,2 % przy niepewności pomiaru $\pm 0,1$ % zamiast zgodnie z deklaracją 0,5 %) przy zamieszczonym jednocześnie oświadczeniu żywieniowym „bezcukrowe”.

Powyższe, zdaniem organu pierwszej instancji, stanowiło naruszenie art. 4 i 6 ustawy o jakości handlowej, art. 46 ust. 1 pkt 1a ustawy o bezpieczeństwie żywności oraz wymagań określonych w załączniku do rozporządzenia 1924/2006, i dało podstawę do zakwalifikowania ww. produktu jako zafałszowanego (art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej) oraz wymierzenia w drodze decyzji kary pieniężnej, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona nie kwestionowała ustaleń kontroli w zakresie nieprawidłowości w oznakowaniu przedmiotowych wafli, wniosła natomiast o umorzenie nałożonej kary uzasadniając to tym, iż producent wafli tworząc opakowanie kierował się warunkami oświadczenia żywieniowego „bez dodatku cukrów” na co wskazuje umieszczona na opakowaniu wafli informacja „zawiera naturalnie występujące cukry”, a więc informacja, która zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia 1924/2006, jest obowiązkowa dla tego oświadczenia, jeśli cukry występują naturalnie w środku spożywczym. Strona powołuje się również na recepturę produktu, w której brak jest cukrów prostych, dwucukrów jak i innych środków słodzących a obecne w produkcji cukry są cukrami naturalnie występującymi, pochodzącymi z użytych surowców. Strona podkreśliła, że zamiarem producenta nie było celowe wprowadzenie konsumenta w błąd jak również przekazanie nierzetelnej informacji. Poinformowała, że zgodnie z deklaracją producenta, opakowanie (oznakowanie) przedmiotowych wafli zostanie zweryfikowane i zmienione.

Prezes UOKiK w pierwszej kolejności podkreśla, że decyzję o wymierzeniu kary pieniężnej organ pierwszej instancji oparł przede wszystkim na wyniku badania laboratoryjnego, które wykazało niezgodność zawartości cukru z deklaracją umieszczoną na opakowaniu przedmiotowych wafli (stwierdzono 3,2 % przy niepewności pomiaru $\pm 0,1$ %, deklarowano 0,5 %), do czego strona w ogóle się nie ustosunkowała na etapie odwołania.

Prezes UOKiK rozpatrując sprawę w postępowaniu odwoławczym stwierdził, że Świętokrzyski WIIH prawidłowo uznał, iż strona wprowadziła do obrotu produkt niewłaściwie oznakowany poprzez nierzetelne informowanie o jego składzie, nie podziela jednak stanowiska organu pierwszej instancji w kwestii uznania produktu za zafałszowany.

Należy wskazać, że obowiązujące regulacje wprost definiują pojęcie artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego. W art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej podano

przykładowe wyliczenie okoliczności warunkujących uznanie wyrobu za zafałszowany, m.in. wprowadzanie zmian w produkcji, w tym zmian dotyczących oznakowania, w szczególności podanie niezgodnej z prawdą nazwy produktu, danych w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej. Jednakże dla uznania, iż dany artykuł rolno-spożywczy jest zafałszowany, niezbędnym jest wykazanie, że powyższe zmiany mają na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości oraz naruszają interesy konsumentów w sposób istotny.

Zdaniem Prezesa UOKiK, w przypadku przedmiotowych wafli, nie można mówić o istotnym naruszeniu interesów konsumenta, gdyż rzeczywista zawartość cukrów stwierdzona w badaniach laboratoryjnych, jakkolwiek niezgodna z zadeklarowaną na opakowaniu, jest stosunkowo niska. Biorąc pod uwagę, że deklaracja dotyczy 100 g produktu podczas gdy całe opakowanie wafli ma masę 145 g, jeśli przyjmując rzeczywistą zawartość wykazaną w badaniach laboratoryjnych wykonanych przez Laboratorium w Kielcach, daje to całkowitą zawartość cukrów w całym opakowaniu produktu na poziomie 4,64 g, a w sugerowanej przez producenta porcji do spożycia w ilości 1 sztuki o masie 9 g na znikomym poziomie, zaledwie 0,28 g. Nawet przy założeniu, że konsument spożyłby całe opakowanie przedmiotowych wafli, całkowite spożycie cukrów z tego produktu byłoby niewielkie, na poziomie 4,64 g. Organ odwoławczy nie podziela przy tym stanowiska Świętokrzyskiego WIIH w kwestii stopnia naruszenia interesów konsumentów w kontekście interesów grupy konsumentów wymagających specjalnego żywienia, gdyż przedmiotowe wafle nie są środkiem spożywczym specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 43 ustawy o bezpieczeństwie żywności, środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego to środek spożywczy, który ze względu na specjalny skład lub sposób przygotowania wyraźnie różni się od środków spożywczych powszechnie spożywanych i zgodnie z informacją zamieszczoną na opakowaniu jest wprowadzany do obrotu z przeznaczeniem do zaspokajania szczególnych potrzeb żywieniowych:

- a) osób, których procesy trawienia i metabolizmu są zachwiane lub osób, które ze względu na specjalny stan fizjologiczny mogą odnieść szczególne korzyści z kontrolowanego spożycia określonych substancji zawartych w żywności - taki środek spożywczy może być określany jako "dietetyczny",
- b) zdrowych niemowląt i małych dzieci w wieku od roku do 3 lat.

Zdaniem Prezesa UOKiK przedmiotowe wafle poza brakiem dodatku cukrów w procesie produkcji, nie różnią się szczególnie od środków spożywczych ogólnego spożycia. Brak dodatku cukrów nie oznacza przy tym, że produkt nie będzie zawierał cukrów, gdyż ich źródłem nawet w znacznej ilości mogą być pozostałe składniki produktu. Przyjęcie więc przez organ pierwszej instancji, iż przedmiotowe wafle posiadają specjalny skład tylko na podstawie braku dodatku cukrów, co ma czynić z nich środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego, jest interpretacją powyższej definicji nie znajdującą uzasadnienia.

W opinii Prezesa UOKiK nie można również stwierdzić, że poprzez samo zastosowanie oświadczenia „bezcukrowe” naruszono w sposób istotny interesy konsumentów poprzez wprowadzenie ich w błąd co do tego, że produkt nie zawiera cukrów, bowiem na opakowaniu podano jednocześnie informację o naturalnej zawartości cukrów w produkcie („Podpłomyki zawierają naturalnie występujące cukry”), co organ pierwszej instancji całkowicie pominął wydając zaskarżoną decyzję. Biorąc pod uwagę definicję przeciętnego konsumenta, który w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 171, poz. 1206) jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny, zdaniem organu drugiej instancji, w kontekście podanej na opakowaniu informacji o obecności naturalnie występujących cukrów konsument nie mógł oczekiwać, że produkt nie zawiera cukrów w ogóle.

Niezależnie od powyższego, nie ulega wątpliwości, że przedmiotowe wafle są artykułami rolno-spożywczymi nieodpowiadającymi jakości handlowej z uwagi na nieprawidłowe oznakowanie, zarówno pod kątem ilości cukru, jak i pod kątem umieszczenia informacji o braku jego obecności. Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia 1924/2006 oświadczenie „nie zawiera cukrów” (co jest równoznaczne z „bezcukrowe”) oznacza, że środek spożywczy nie zawiera cukrów i które może być stosowane tylko wówczas, gdy produkt zawiera nie więcej niż 0,5 g cukrów na 100 g lub 100 ml, zaś oświadczenie „bez dodatku cukrów” oznacza, że do środka spożywczego nie zostały dodane cukry i które może być stosowane tylko wówczas, gdy produkt nie zawiera żadnych dodanych cukrów prostych, dwucukrów ani żadnych innych środków spożywczych zastosowanych ze względu na ich właściwości słodzące, a jeśli cukry występują naturalnie w środku spożywczym, na etykiecie powinna się znaleźć informacja „zawiera naturalnie występujące cukry”. W oznakowaniu przedmiotowych wafli podano sprzeczne ze sobą komunikaty. Po pierwsze podano informację, iż produkt zawiera naturalnie występujące cukry, zaś z wykazu składników wynikało, że do produktu nie zostały dodane żadne cukry a więc wafle spełniały warunki stosowania oświadczenia „bez dodatku cukrów”. Po drugie podano także informację „bezcukrowe”, która w rozumieniu rozporządzenia 1924/2006 odpowiadała oświadczeniu „nie zawiera cukrów” oraz zadeklarowano ilość cukrów (0,5%) spełniającą warunek stosowania oświadczenia „nie zawiera cukrów”.

Mając na uwadze powyższe, rozpoznając sprawę na skutek wniesionego przez stronę odwołania, Prezes UOKiK uznał, że decyzja organu pierwszej instancji i jej uzasadnienie nie są w pełni prawidłowe, tym niemniej opis stanu faktycznego i materiał dowodowy jest kompletny. Zasadne jest zatem uchylene decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy na mocy art. 138 § 1 pkt 2 Kpa poprzez wymierzenie stronie kary pieniężnej za wprowadzenie do obrotu ww. partii wafli o łącznej wartości 47,88 zł o niewłaściwej jakości handlowej ze względu na nieprawidłowe oznakowanie.

Dokonana przez Prezesa UOKiK zmiana kwalifikacji wprowadzonych do obrotu przedmiotowych wafli z produktu zafałszowanego na nieodpowiadający jakości handlowej, powoduje także zmianę sytuacji prawnej strony, dotyczącej wymierzenia jej kary pieniężnej

w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej. Zmienia się bowiem sposób ustalania wysokości kary, jaką można wymierzyć stronie za wprowadzenie do obrotu nieodpowiadającej jakości handlowej ww. partii wafli, zamiast zafałszowanej.

Wykonując dyspozycję wynikającą z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, organ odwoławczy zważył, co następuje:

- oceniając stopień szkodliwości czynu, Prezes UOKiK uwzględnił fakt, iż wyższa w stosunku do deklaracji producenta na opakowaniu zawartość cukrów w zakwestionowanych wafłach, jak i zastosowane w oznakowaniu oświadczenie „bezcukrowe”, stanowiły nierzetelną informację, nie naruszając jednak w sposób istotny interesów konsumenta ze względu na nieznaczącą zawartość tego składnika odżywczego w sugerowanej przez producenta porcji spożycia (0,28 g cukrów w jednej porcji, tj. jednym wafle, jeśli przyjąć rzeczywistą zawartość wykazaną w badaniach laboratoryjnych, wykonanych przez Laboratorium w Kielcach), oraz brak możliwości wprowadzenia konsumenta w błąd co do właściwości produktu (nieobecności cukrów) z uwagi na towarzyszącą w oznakowaniu informację o naturalnej zawartości cukrów czego potwierdzeniem była treść zamieszczonego w oznakowaniu wykazu składników;
- określając stopień zawinienia, organ drugiej instancji wziął pod uwagę, iż stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły rzeczywistego składu produktu oraz oznaczeń zamieszczonych na opakowaniu przez producenta, co oznacza, że powstały one na etapie produkcji. Podkreślić jednak należy, że na stronie, jako na profesjonalście działającym na rynku artykułów rolno-spożywczych, ciąży obowiązek dokładania wszelkich starań, aby oferowane do sprzedaży produkty spełniały wymagania w zakresie jakości handlowej, co wynika z art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002. Stwierdzone nieprawidłowości w oznakowaniu wafli, przynajmniej te związane z błędnym zastosowaniem oświadczenia żywieniowego, w ocenie Prezesa UOKiK, były możliwe do wykrycia przez stronę na etapie obrotu detalicznego już na podstawie samej informacji o tym, że produkt zawiera naturalnie występujące cukry, tj. informacji charakterystycznej dla oświadczenia o braku dotatku cukrów w produkcie („bez dodatku cukrów”), podczas gdy zastosowano oświadczenie informujące o tym, że produkt w ogóle nie zawiera cukrów („bezcukrowe” = „nie zawiera cukrów”), na co wskazywała również informacja o wartości odżywczej, wskazująca na obecność cukrów w ilości 0,5 %;
- co do zakresu naruszenia, w opinii Prezesa UOKiK, wprowadzając do obrotu produkt niezgodny z deklaracją umieszczoną w oznakowaniu strona naruszyła podstawową zasadę prawa żywnościowego, tj. prawa do rzetelnej informacji;
- dotychczasową działalność strony na rynku artykułów rolno-spożywczych należało ocenić w aspekcie relacji pomiędzy Świętokrzyskim WIIH a stroną. Jak wynika z uzasadnienia do zaskarżonej decyzji (str. 5), organ ten prowadził już postępowania administracyjne wobec kontrolowanego przedsiębiorcy z tytułu naruszenia ustawy o jakości handlowej;

- zgodnie z przedstawioną przez stronę deklaracją podatkową CIT-8 za 2013 rok zalicza się ona, na podstawie rozdziału 7 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672 z późn. zm.), do grupy pozostałych przedsiębiorców.

W przedmiotowej sprawie, kara pieniężna wynikająca z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej może wynieść do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu nieprawidłowo oznakowanej przedmiotowej partii wafli o wartości 47,88 zł, tj. maksymalnie 239,4 zł (5 x 47,88 zł); jednak zgodnie z dyspozycją ww. przepisu kara nie może być niższa niż 500 zł. Mając powyższe na uwadze, Prezes UOKiK wymierzył stronie karę pieniężną w wysokości 500 zł a więc najniższą z możliwych a zarazem najwyższą, jaką mógł wymierzyć w tym przypadku.

Zdaniem Prezesa UOKiK, zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia 178/2000 wymierzona kara spełni funkcję prewencyjną i represyjną, skłaniając kontrolowanego do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, zwłaszcza z uwagi na wykazane powyżej niedopełnienie należytej staranności co do zapewnienia rzetelnej informacji o składzie produktu.

Prezes UOKiK wyjaśnia, że zarówno w przypadku stwierdzenia wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających jakości handlowej jak i zafałszowanych, ustawodawca nie przewidział odstępstwa od wymierzenia kary. Artykuł 40a ust. 1 ustawy o jakości handlowej wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy, w stosunku do kogo zostanie ustalone, iż wprowadził do obrotu nieodpowiadające jakości handlowej (pkt 3) lub zafałszowane (pkt 4) artykuły rolno-spożywcze, podlega karze przewidzianej w każdym z tych przepisów. Oznacza to, że samo stwierdzenie – udowodnienie faktu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej lub zafałszowanych produktów, powoduje konieczność nałożenia stosownej kary (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 894/10). Odpowiedzialność określona w tych przepisach ma charakter obiektywny, natomiast przesłanką jej przyjęcia jest tylko fakt wprowadzenia do obrotu produktów o niewłaściwej jakości handlowej (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 maja 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 126/10). Nie ma więc znaczenia czy nieodpowiadający jakości handlowej produkt został wprowadzony do obrotu w wyniku celowego działania czy też nie, oraz czy stwierdzone nieprawidłowości zostaną usunięte, gdyż nie są to przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary. Należy zaznaczyć, że wymierzana na podstawie tego przepisu kara jest środkiem sankcjonującym naruszenie prawa żywnościowego, a celem regulacji jest ogólnie pojęty interes konsumentów, w szczególności zapewnienie, że nabywane przez nich artykuły rolno-spożywcze są właściwej jakości handlowej.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Kielcach w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 Kpa organ odwoławczy posiada kompetencje do wydania decyzji, w której uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części.

Biorąc powyższe pod uwagę Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.).

Z up. PREZESA
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
WICEPREZES

Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Stokrotka Sp. z o.o.
ul. Projektowa 1
20-209 Lublin
2. Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Kielcach
3. a/a